

VİLANEL

Doluyor gece kuytlara sessizce
Örtünce ağaçları suları ve kuşları
Görünmez bir el gezinir göğsümüzde

Bir bir kapandı perdeler evlerde
Odalara hüznün yağmakta puslu, sarı
Dolarken gece kuytlara sessizce

Sırrı dökülmüş bir ayna gibi suskun gece
Korktukça çekiyor üstümüze karanlığı
Görünmez bir el gezinirken göğsümüzde

Biliyoruz, biliyoruz ki zulmet aydınlığa gebe
Budur kalbimizin biricik tutamağı
Dolarken gece kuytlara sessizce

Güvercin dem çekiyor pencerede
Selamlayıp çıktı içimizdeki sunağı
Görünmez bir el gezinirken göğsümüzde

Nasıl da iniyor sonsuzluğun yüzündeki peçe
Gözlerimizde yıldızların ipekten ağı
Dolarken gece kuytlara sessizce
Görünmez bir el gezinir göğsümüzde

Neva SELÇUK

- Neva SELÇUK
"Vilanel"
- Gülhanım Ebru Bulkurcu
"Bay m"
- İbrahim SAVAR
"İçinden Konuşanlar"
- Burhan KALE
"Kendim ve Ben"
- Firuze İŞBİLİR
"Nietzsche'nin Merhameti
Hitler'in Unutkanlığı"
- Elnara GARAGOZOVA
"İsa Habibbeyli'nin Akademik Çalışmalarında Edebi Cereyanlar "
- Pınar ALKIŞ
"Bir Çeşit İnsan"
- Yüksel GAZİOĞLU
"Eylül"
- Kübra KIZILTOPRAK
"Yapraklardan Yansıyan Hayat "
- Selim TUNÇBİLEK
"Şairin Yalnızlığı"
- Işık TEKİN
"Hayyam Neyzen Sohbeti"

BAY M

sızılar çizilsin körfeze
her yeni gün yattığım kente
saplanıyor çiviler bay m
akıyor acılarım
kırıkları çoğalıyor yaramın
soğuyorum tüm masallardan
anlatma artık
yaşanmayacakları bay m

öylece oturuyorum
ellerim al al
yağmur yağdırmaktan yaşlanıyorum
sonra biri şemsiye tutuyor iliştiriyor yanıma
etrafım kıpkırmızı kesiliyor
bense soyutlanmış şekilde oturuyorum çivi dolu yatağında
gözlerime bakıyor şemsiye tutan bay m
git diyorum allah aşkına, at gözlerini gözlerimden
kır gitsin şemsiyeyi
daha doldurmam gereken okyanuslar var
uğurlamam gereken gemiler
hiçbir gemi kaldıramaz yükümü, biliyorum

fakat
saçlarım okyanus
kırmızı saçlarımda yüzdüreğim bütün gemileri
acılarım lodos yaralarım tsunami
kırmızı saçlarımda batıracağım bütün gemileri
sen de benimle batacak mısın bay m
yoksa lodos yetecek mi beni anlamana

sen yeter ki beni anla.
söktüreğim tek tek çivilerimi
kırmızı saçlarım yutacak birer birer sancılarımı

sonra
sonrası parçalanacak göklere
inecek ölüm ölüm
düşecek kırmızı saçlarıma

dökül içim yırtılsın yalnızlık
boya kırmızıya içimdeki zifti kanımla
iki renk içimdeyken nasıl karışmıyor birbirine
nasıl susuyor sana

Gülhanım Ebru BULKURCU

İÇİNDEN KONUŞANLAR

İbrahim SAVAR

Karneden üç gün evvel okuldan aldılar beni. Eylül olduğunda çocuklar kaskatı yakalıklarını çekeleyerek okula koşarken ben elimde askı, esnafa çay dağıtıyordum. İnsan okula gitmeyince on beş tatil, çocuk bayramı, kurtuluş günü gibi belli tarihler derhal çıkıyor hayatından. Onun yerine kahvedeki ihtiyarların cemreleri, senei-devriyeleri ve üç aylık günleri giriyor. Kendi günlerimi değil onlarınkini sayarak usuldan büyüdüm.

Başım da okşandı, sertçe yanağım da... Âlem anan baban değil, olacak elbet, dediler. İnandım. Aptallığa kaçan bir iyimserlik içinde herkesin işine koştum yıllarca. Su parası mı yatacak belediyeye? Niyazi koşar. Amortinin biletleri yenileriyle mi değiştirilecek? Niyazi halleder. Bakkal işi bende, fırın işi bende, manav, pazar işi... Hepsi bende. Üstüne bir de kahvede çırağıdır Niyazi. Sabahın kör karanlığından gece yarısına kadar tabanı yanmış it gibi git o yana gel bu yana.

Zamanla bahşişi sağlam tutmayanların işini savsakladım. Ustam kızıyor, deyip çekildim. Hüseyin Amca hariç... O ne isterse, eve ne gönderirse anında yerine getirirdim. Delikanlı kalbim, kuş olup onların penceresine konmuştu.

Bilmezdim o zamanlar, insanlar içinden konuşurmuş. Hesabı kendine saklı, rahat konuşmalar... Sonra sonra duyar oldum seslerini.

Hayriye Hanım düşünür...

Ne yapmalı da gayrete getirmeli şu çocuğu? Yiye yiye ineklere döndü. Buna sofraya kurup kaldırmakla geçti ömrüm. Oturduğu yerden kalkmaz, elinden telefon düşmez, bir iş buyurursun kırk bahane bulur da kılını kıpırdatmaz. Şu kadın artık kocadı, demez. Tahsili yok, mesleği

yok, bir merakı yok. Askere de almadılar zaten. Biraz soluklanırdım belki. Başkası olsa utancından yerin dibine girer, bunun canına minnet. O raporu almak için şubeye gidip geldiği bir haftayı askerliğe saydı, geçip oturdu. Şu yaşa geldi bir arkadaşı yok. Kahveye gitmez, maça gitmez, eğilip pencereden dışarı bile bakmaz. Başımızın üstünde şu çatıyla, rahmetliden kalan aylık da olmasa açlıktan ölür giderdik. Ben böylesini görmedim.

Yalnız bir huyu var, her kusurunu örter: Tatlı dillidir. Öyle el âlemin çocukları gibi olura olmaza çemkirmez anasını. Kurtaracağım seni bu hayattan, der. A oğlum, benim hayattan kurtulmama ne kalmış şunun şurasında. Gözüm yumulmadan mürüvvetini görsem, gelin elinden bir acı kahve içsem, torun başı okşasam kâfi. Mutfaqlarda çürüdüm. Silkinip kalksa, bir iş tutsa, evini ekmeğini bilse; ben de göğsümü gere gere kız arasam.

Gerçi aramaya ne hacet? Şu bizim komşu Şadiye Hanım'ın yeğeni var: Seza. Gözüm onda. Bana da yazık. Ne gençliğimi bildim, ne kadınlığımı. Şöyle başköşeye oturmanın vakti geldi de geçiyor. Ama bizimkinde iş yok. Of, of...

Şadiye Hanım kaşınır...

Uyuz mu oldum nedir? Her baharki halim. Evi barkı badana etmeli. Soba isinden kapkara oldu duvarlar. Perdeleri sökmeli, yeri yatağı günlemeli... Aman ne çok iş var. Seza da olmasa pisliğimizde boğulur gideriz.

Hayriye Hanım her vesileyle övüp duruyor yanımda Seza'mı. Ne hamarat kızmış, ne güzelmış, eli ne lezzetliymiş... Ayol bunlar benim bilmediğim şeyler mi? Anlamaz mıyım senin ka-

rın ağırını? Montofon oğluna aşçı, kendine hizmetçi arıyorsun sen. Benim pırlanta yeğenim senin işe yaramaz oğlunun mu layığı? Ne hallerde büyüttüm ben onu. Bir parça bebeydi bu eve geldiğinde. Sokakta ite kaka bu güne getirdiniz. Bir gün öksüzdür deyip başını mı okşadınız, iki güler yüz mü gösterdiniz? Şimdi ele avuca gelip işe yarar oldu mu, gel yavrum Seza. Yok, size Seza meza. Biraz gününü görelim.

Hüseyin Bey taşınır...

Şu kahve de olmasa... Öldüm, bittim bu karının dırdırından, uyuz it gibi kaşınmasından, gülmeyen yüzünden. Emekli olduk, kurtulduk dedik, karga bilmem nesini yemeden kalkıp şehrin ta öbür başındaki daireye taşınmaktan. Nerede efendim? Sabah kahve yolu beni bilir, yatsı vakti ev yolu beni...

Asıl o zavallı kıza acırım ben. Sabahtan akşama teyzesi olacak mendeburun keyfi için döner durur. Anası ölüp, babası olacak hayırsız da geçip gidince bize düştü büyötmek. Bizde de evlat hasreti var, sarıp sarmaladık, bu boya getirdik. Fakat karıda insanlık yok ki. Masuma ana olacağına, analık oldu. Ödö patlıyor biri isteyecek de evlenip gidecek diye. E, ben de Hüseyin'sem, bulacağım Seza'ya hayırlı bir kısmet. Ayıp mı, günah mı?

Kahvede Zeki Bey var. Kadastrodan emekli. Çelebi bir adam. Oğlu da kadastroda şimdi. Geliri yerinde, evi var, boylu poslu... Sevaptır. Öksüzün yuvasını yapsak. Bunca babalık hakkım var. Hem...

Yaman adam bu Zeki Bey. Memleketin neresinde ne var ezberden biliyor. Bir madamdan kalma metruk bir ev varmış. Ortaklaşa alalım, diyor. Akraba da olursak, itimat artar, diyor. Kör kuyusu olurmuş bu evlerin. Boş çıkanını görme-

dim, diyor. Aman kimseye ağzından bir şey kaçırma, diyor. Definecinin karısı bile düşmanındır, uykuda bir gevezelik edersin maazallah, diyor...

Eder miyim hiç? Cebimiz biraz para görse, rahat etsek fena mı olur? Onca yıl çalıştık, elimize geçen ne? Bu evlilik ne yandan baksan hayırlı bir iş.

Foto Kazım kuşanır...

Herkes fotoğrafçı oldu. Öldü bizim meslek. Eskiden böyle miydi? Ben çırakken, her hafta kutular dolusu filmle kalem pil satardı ustam. Banyosu, tabı da caba. Artık kimse fotoğraf yaptırmıyor. Sorarsan hepsi bilgisayarda, bellekte... Kim bakıyor onlara? Çektin, bitti. Fotoğraflar albümlere dizilir, her gelene tekrar tekrar gösterilirdi. Hiç biri kalmadı. E, fotoğrafçı ne yiyip içecek? Kimliğe, pasaporta çekilenle döner mi bu dükkân?

Artık iş sanalda. Bir atsam kendimi oraya. Çeksem bir kısa film. Sıradan değil, sanatlı filan. Durup uzun uzun düşünen adamlar, içten gülen çocuklar, neşeli sokak hayvanları olan bir film. Büyük yönetmenlerden biri görmeli. Tez getirin bunu çeken, demeli yardımcılarına. İş var bu çocukta! Kazım, geçmeli kameranın başına, öyle filmler çekmeliler ki herkesin parmağı ağzında kalmalı. Kara zemin üzerinde festival festival dolaşmalı Kazım'la usta yönetmenin adları.

Ben bunları kurarken Niyazi geldi dün. Güya boş bardakları alacak. Oyalanıp duruyor. Dedim, bu kerkenez kahveci dövmüştür gene garibanı. Gık desen ağlayacak, öyle dolu. Ben sormadan kendi sökün etti. Bizim Hüseyin Abi

var yukarı sokakta. Sabah akşam kahvede oturur, bir tuhaf adam. Niyazi her gün bakkaldan, manavdan sipariş götürür onlara. Gide gele bunun evlatlığa yakmış abayı. Kız da seviyor beni, diyor. Daha ne o za-

Ne iyi oldu da taşındık şuraya. Kesesine bereket damadımın! Bizi hep el üstünde tutuyor, sağ olsun. Hayır demeye fırsat vermeden çekti getirdi. Koca bina anneciğim, bir katı da sizin, itiraz istemem, dedi. E, ne yapalım; biz de kıramadık. Şükür, rahatımız yerinde.

man, dedim. Hüseyin Abi, kahvede biriyle fısıldaşırken duymuş, kızı onun oğluna verecekler, diyor. Eee, dedim. Başını eğdi, sustu. Kaçacak bana, demez mi bacaksız? Eline, ayağına düştüm, yardım et, diyor da başka bir şey demiyor. Edeceğiz elbet. Mahallemizin çocuğu bir yerde. Fakat biz de sebepleneceğiz bu sevdadan.

Niyazi kızın kapısına vardığı gece kamera da kayıta olacak. Foto Kazım iftiharla sunar: Saraydan Kız Kaçırma. Rol kesmek yok. Herkes hayatının başrolünü oynayacak.

Bir yıl sonra işler hepten tersine döndü... Şadiye Hanım sevinir...

Elimi çabuk tutmalıyım. Hayriye Hanım neredeyse gelir. Poğaçalar hazır, keki dilimledim, salatanın tuzu az eksik olmuş ama kadının tansiyonu var, arzu ederse eklesin. Şöyle karşılıklı oturup dertleşelim dünürümle. Bakalım İstanbul'dan neler almış, nereleri gezmiş? Önümüzdeki ay biz de gidelim diyorum Hüseyin Bey'e. Otur otur paslandık vallahi.

Ne iyi oldu da taşındık şuraya. Kesesine bereket damadımın! Bizi hep el üstünde tutuyor, sağ olsun. Hayır demeye fırsat vermeden çekti getirdi. Koca bina anneciğim, bir katı da sizin, itiraz istemem, dedi. E, ne yapalım; biz de kıramadık. Şükür, rahatımız yerinde. Her bir masrafımız karşılanıyor. Seza da burnumuzun dibinde, iki kat üstte. Hiç ayrılmamış gibiyiz. Daha ne isteriz.

A, zil çaldı! Geldi işte.

Hüseyin Bey kıvanır...

Herkese nasip olmaz yaptıklarının mükâfatını bu dünyada görmek. Öksüze ettiğimiz sahipliğin hatırına olacak, iki gün yüzü gördük. Dört bir köşesi sıcakık, rutubeti yok, derya deniz

kat. Bir ben, bir hanım... Çarşıya iki adım, parka iki adım, kahveye iki adım... Kahve de kahve hani. Bizim eski batakhaneye benzemez elbet. Kibar muhit bura. Her biri ne

*Ne zaman ki bu
apartmanı satın almak için
tapuya gittik, o vakit inan-
dım.*

makamlardan emekli, beyefendi insanlar. Ne konuşacağını, nasıl davranacağını şaşıyor insan. Çokluk dinliyorum. Bulmacayı da ilerlettim o sebepten. Ben kutuları doldurdukça merakla takip ediyor Macit Hoca. Üniversiteden emekli, çelebi bir adam. Nerede Macit Hoca, nerede Zeki hergelesi... Az kalsın hem kızın başını yakacaktık hem de ikramiyeden kalma üç kuruştan olacaktık. Madamın evi dediği düpedüz kendi baba eviymiş meğer. On para etmez yıkıntıya ortak edecekmiş beni neredeyse. Üçkâğıtçı!

Şükür, damat yetiştirdi imdadımıza. Seza da biz de mesuduz.

Foto Kazım gönenir...

İyilik yap, denize at, demişler. Kalbini temiz tutup çalışınca oluyormuş. Her sorana aynı öğüdü veriyorum. Niyazi'ye ettiğim iyiliğin ona bir hayrı dokunmadıysa da beni abat etti.

İşler iyi. Eski dükkâna çıraklardan birini oturttum. Vesikalıkla uğraşamam bu saatten sonra. Ben, çarşı içindeki büyük stüdyodayım. Üçüncüye de yer bakıyorum. Şöyle kalburüstü bir semtten tabii.

O gece çektiğim film, hiç bir yönetmenin dikkatini çekmedi. Ama şehirde, hatta bölgede herkesin beğenisini kazandı. İşler peş peşe geldi.

Kendi senaryosunda başrol oynamak isteyenlere film çekiyorum şimdi. Evlenme teklifleri, kavuşma sahneleri, doğum sancıları, mutlu sonlar, yaş günleri, buluşmalar... Müşteri ne isterse... Fikir onlardan, çekmek, kurgulamak bizden... İyi para veriyorlar. Hayalimdeki gibi siyah ekranda ismim de görünüyor filmin sonunda. Üstelik kameraman olarak değil, yönetmen olarak.

Hayriye Hanım övünür...

Müjdeyi aldım da ondan koştum İstanbul'a. Şadiye Hanım'ın haberi yok daha. Çaya gidince söyleyeceğim: Seza'mız hamile.

İstanbul kazan, biz kepçe, girmedığımız mağaza,

mobilyacı kalmadı. Can pareme en güzel bebek takımlarını, nevresimleri, mama sandalyesini, beşiği, dolabı aldık. Eyüp Sultan'da kurban kestirdim, etli pilav dağıttım geçen cuma. Feda olsun!

Ben, bu oğlan ne olacak, diye dertlenirken aklına kurban olduğum meğer ne işler becerirmiş o telefonun başında. Bilir miyim? Bizler cahil insanlarız. Ortaokulun arka kapısından kaçtık da kocaya vardık. Para; tahsille, ticaretle kazanılır sanıyoruz sadece. Hâlbuki devir değişmiş. Dükkânsız ticaret, tahsilsiz meslekler varmış. Para alıp para satmayla da hayat kazanılırmış. Üçe beşe aldığı, üç milyon, beş milyon oluvermiş bir anda.

Ne yalan söyleyeyim, şu kadar paramız var, zengin olduk, deyince aklını oynattı sandım. Birine okutayım, muska yazdırayım derken tuttu beni bankaya götürdü. Çekmek istediği parayı duyunca bankadakiler eline ayağına düştüler. Müdür geldi, ne diller döktü. Hazırda o kadar paramız yok, dedi. Hem neden çekiyorsunuz, şuna yatıralım, bundan alalım, daha çok kazanın, dedi. Yine bir şey anlamadım. Ne zaman ki bu apartmanı satın almak için tapuya gittik, o vakit inandım.

Tövbe bir daha, ne telefonuna karışırım, ne bilgisayarına. Hatta torunum doğsun, beşiğinin kenarına ben koyacağım tableti.

Kazım'ın çektiği filmi defalarca izledim. Her seferinde de içim burkuldu. Son anda kaçmaktan vazgeçen Seza'nın kapısından bir cenaze gibi dönen kahveci çırağını oraya gömdüm.

Diğerlerinin filmi daha acı bir sonla bitti. Hayriye Hanım'ın oğlu iki yıl sonra her şeyini kaybetti. Yeniden mahalleye döndüler. Kocasının tembelliğinden bıkan Seza, kızını da alıp teyzesinin evine sığındı. Hüseyin Bey yatalak oldu. Foto Kazım'ı ise adamın biri, yatağında yakaladığı karısıyla birlikte kurşunladı. Hiçbiri bir daha toparlanamadı.

Niyazi T.

Kendim ve Ben...

Beni arama,
Vazgeç balıklar adımı söylemez sana,
Sularım yakar ellerini,
Buz keser ateşim,
Beni arama,
Vazgeç tutun saçlarımın kıvrımlarına,
Şehirlerden temizdir günahlarım benim...

Beni arama,
Vazgeç kirpiklerin ıslanmasın boşuna,
Esmesin gözlerinden imbatlar,
Sokak lambalarından yağmurla süzülmesin hüznün,
Yüreğe dokunmayan şehirlerde...

Beni arama,
Vazgeç ne akrep ne yelkovan,
İnsan değil zamanı yaşayan,
Gecenin derin kuyularından,
Günün aydınlık kervanlarına,
Yusuf güzelliğinde şiirler taşıyan bir yürekle geldim sana...

Beni arama,
Vazgeç kırık aynalarda,
Gönlünde solmayan gül bahçeleri,
Çiçekler ve kuşlar kentin esaretinde,
Aşk kalır bana ekmek gibi aziz,
Başucumda, aklımda sen oldukça...

Beni arama,
Vazgeç hasret içimi yakar düşününce,
Gözlerin hatıra gelince çoğalır gurbet,
Ufukta çırpınan kuşların gözlerinden bir kıvılcık nehir,
Beni arama,
Vazgeç çoktan boyumu aştı şehir...

Burhan KALE

Nietzsche'nin Merhameti Hitler'in Unutkanlığı

Firuze İŞBİLİR

Bahsedeceğim hikâyeyi belki birçoğunuz biliyordur belki de bir kısmınız yeni duyacak.

Özel hayatında sevdiklerini teker teker kaybetmesine rağmen acısını yansıtmayan Nietzsche'nin bir atın kırbaçlanmasına denk gelmesi üzerine atın boynuna sarılıp, gözyaşlarına sahip çıkamaması ve orada bayılması. Annesi bu olaydan sonra Nietzsche'yi akıl hastanesine yatırır.

İşte bu devirde tam olarak bunu yaşıyoruz merhameti, vicdanı delilik, saflık ve büyük bir hata sayıyoruz. Sorarsak her birimiz dünyanın en merhametli insanlarıyız. Peki, insanın kendine ve sahip olduğuna üzülməsi merhametten sayılır mı? Asıl merhamet bizi ilgilendirmeyenlere üzülebilmek, ilgilendirmeyenler için çaba gösterebilmek değil midir?

Bizler bu devrin merhametsizleri olduk, asıl merhametlileri deli, kendimizi merhametli ilan etmekten ise geri kalmadık. Merhametten uzak bencilce bir hayat sürdürdük kendimizi dünyanın en merhametli insanları ilan ederek.

İnsanların faydası uğruna yaptığımız her şeyin karşılığını beklerken yaptığımız şeye iyilik denir miydi? Yoksa bizler iyiliklerin dâhil karşılığını bekleyen birer tefeci miydik? Nietzsche atın ona teşekkür edeceğini ya da ona hizmet edeceğini mi düşünerek ona merhamet gösterdi? Hayır, Nietzsche bir tefeci değil, Nietzsche bir deliydi ve bizlerin bu devirde en çok bu deliliğe ihtiyacı vardı bizler devrin akıllılarıydık. İşte güzel bir kelime işte böyle hakarete dönüşürdü.

Bizler artık Nietzsche'nin merhametine değil Hitler'in unutkanlığına hatta nankörlüğüne sahiptik. Ah ne acınası... Hitlerin nankörlüğü

hakkında bir fikrimiz olmadan onun gibi olmamız. Belki bunu da bilenleriniz vardır.

Neydi onu nankör yapan, unutkan yapan, merhametsiz yapan. Bizleri onun gibi kılan. Sanırım şuydu bizi ortak noktada buluşturan. Çocukken boğulmaktan kurtarılması, ölümden dönmesi ve tüm korkusunu, çaresizliğini, muhtaçlığını bir kenara bırakıp, ölüm korkusunu yaşadığı yaştaki binlerce çocuğu, ölümlerle tanıştırmasıydı. İşte bizleri Nietzsche değil de Hitler yapan tam olarak buydu. Düşüğümüzde kanayan dizlerimizi unutup, düşen biri gördüğümüzde bizler hiç düşmemişiz, o acıyı çekmemişiz gibi bizlerin gülmemize sebep olan, kaldırılmayı hiç dilememişiz gibi düşeni kaldırmayıp öylece seyretmemize sebep olan içimizdeki Hitlerdi. İşte merhamet bu kadar ince bir çizgiydi deli Nietzsche'den unutkan Hitler'e kadardı. İşte kalp bu noktada vardı. Kimisinde sadece o kişiyi ayakta tutmaya yeterken, kimisinde bir ata bile hayat olmaya çalışmaktaydı.

Bizim kalbimiz yalnızca bizi mi hayatta tutmalı? Bizler yalnızca bizi ilgilendirene üzümlüp gerçek merhametten uzak olup ama buna rağmen kendimizi dünyanın en merhametlisi mi ilan edeceğiz? Düşüğümüz zamanları unutup, düşene için gülecek miyiz? Eğer biz gülmezsek düşen sayısı da azalmaz mı, bizler deli ilan edilen olursak hayata tutunan, acıdan kurtulan sayısı artmaz mı? Bizler, bizler, bizler... Düşüğümüz zamanları unutmayalım ki düşene gülmek içimizden gelmesin. Aklımızı bir kenara koyup bazen deli olalım ki insanlık acı çekmesin. Kalbimiz yalnızca bizi değil tüm yaratılmışları yaşatsın. Güneş hepimize yetecek kadar büyükken bırakalım da herkes güneşin doğmasından zevk alsın.

İsa Habibbeyli'nin Akademik Çalışmalarında Edebi Cereyanlar

Dr. Elnara GARAGOZOVA*

Anahtar kelimeler: edebi akım, romantizm, gerçekçilik, postmodernizm, modernizm, akademizm, dönemsel-leştirme kavramı

Akademisyen İsa Habibbeyli'nin çok yönlü bilimsel çalışmalarının, ana merkezini ve asıl gayesini edebiyat kuramının güncel sorunları teşkil eder. Bilim adamı, edebiyat teorisi üzerine yaptığı araştırmalarda edebi eğilimler konusuna özel bir önem vermiş ve uzun yıllara dayanan bilimsel faaliyeti sırasında edebiyat teorisinin bu alanıyla ilgili bir dizi önemli çalışmaya imza atmıştır.

1980'de İsa Habibbeyli (şimdi: filolojide doktoru) "20. yüzyılın başlarında Azerbaycan romantik sözleri" konulu tezini savunur ve 1984'te Azerbaycan edebiyatında "Romantik şarkı sözlerinin olanakları" monografisini yayınladı. Romantizm akımı üzerine yeni bir kuramsal bakış açısıyla çalışmaları ile bir dizi çalışma kazandı. Daha sonraki dönemlerde romantizm üzerine yazılan bilimsel çalışmaların ana kaynaklarından biri olan bu monografi, hala güncelliğini korumaktadır.

Akademisyen İsa Habibbaylı, bilimsel yaratıcılığının ilk aşamasında yazdığı "Edebiyat Teorisi: (Sınıflandırma, Tanım ve Açıklamalar)" (1985) adlı kitapta edebi akımlar konusuna da dikkat çekmiştir. Beş bölümden oluşan bu kitapta, edebiyat teorisinin ana bölümleri, temel kavramlar özlü ve görsel bir şekilde sunulmuş ve dönem için tamamen yeni bir tür ders kitabı örneği oluşturulmuştur. Sovyet yönetimi döneminde, sosyalist gerçekçiliğin edebiyattaki ana edebi eğilim olarak kabul edildiğine ve bu dönemin Sovyet etkisinde olduğuna dikkat edilmelidir. En güzel biçimde, romantizm ve gerçekçiliğin diğer aşamaları üzerine yapılan çalışmalar net olarak vurgulanırken,

diğer eğilimler ihmal edildi denilebilir. Akademisyen İsa Habibbeyli 1985 yılında derlediği kılavuzun V. bölümünde romantizm ve gerçekçiliğin yanı sıra klasisizm, duygusallık, fütürizm, natüralizm, dekadantizm ve sembolizm gibi edebi akımlar hakkında da kısa bilgiler verilmektedir. Bu bilgilerin o dönemde yayınlanan bir kitaba yansması genç bir bilim adamının cesaretini gerektiriyordu. O kitapta verilen bu özlü ama temel bilgiler, genç edebiyatçıların araştırma ufuklarını genişletmek açısından büyük önem taşıyordu. Akademisyen İsa Habibbeyli'nin genç bir edebiyat eleştirmeni olarak o kitaptaki edebi akım kavramına yaptığı tanımın bugün de geçerli olduğunu belirtelim: " Gaye birlikteliğine, dünya görüşüne, belirli tarihsel koşullarda edebi-estetik ölçütler ve sanatsal yönetime dayanma bağına edebi akım denir." (1, s. 49).

Akademisyen İsa Habibbeyli'nin edebi akımlarla ilgili çalışmaları her zaman yenilikçiliği ve kalitesiyle dikkat çekmiştir. "Marifçi Realizmin Yeni Merhalesi" (1985), "Liselerde Eleştirel Gerçekçilik Sorunlarının İncelenmesi" (1988), "Nariman Nerimanov ve "Molla Nasreddin" Edebiyat Okulu" (1990), "Folklor ve realizm Örnekleri: [Mirza İbrahimov - 100]" (2011), "Azerbaycan romantizminin zirvesi" (2013), "Romantik Acıdan Lirizme" (2013), "Müstakillik Şerefli yolu ve Müstakillik edebiyatı" (2016), Bilim ve sanat: paralelliklerin birliği - Kamal Abdulla" (2016), " Erken realizm dönemi" (2017), "Azeri edebiyatında erken realizm: tarihi ve yaratıcısı" (2017), "Aydınlanma ve gerçekçilik "Silme kavramı ve gelişim aşamaları" (2017), "Mirza Fatali Ahund-

zade'ye Hoş Geldiniz" (2017), "Aydınlanma hareketinin ve aydın edebiyatının önde gelen temsilcisi" (2017), "Nariman Narimanov: eleştirel gerçekçi mi, aydın demokrat mı?" (2017), "Eleştirel gerçekçilik ve romantizm çağı" (2017), "Azerbaycan edebiyatında aydınlanma hareketi ve aydınlanmış gerçekçilik dönemi (19. yüzyıl)" (2018), "Sosyalist gerçekçilikten ulusal bağımsızlığa" (2018), "Çok metotlu Azerbaycan edebiyatı" (2018)), "Azerbaycan romantik şiirinin Hüseyin Cavid Merhalesi" (2018), "Azerbaycan edebiyatında sosyalist gerçekçilik dönemi" (2019), "Edebiyattan akademide akademisyenliğe" (2019) , "Sırların maceralarından arınmaya" (2020), "Molla Panah Vagif. Erken gerçekçilik edebi akımının yaratıcısı" (2021) ve diğer makaleler, çeşitli edebi eğilimler hakkında sonuçlar, özellikle bu edebi eğilimlerin Azerbaycan edebiyatındaki konumu hakkında önemli bilimsel açıklamalar içermektedir.

2018 yılında akademisyen İsa Habibbeyli'nin girişimiyle Nizami Gencevi'nin adını taşıyan Edebiyat Enstitüsü'nde oluşturulan ve akademisyen öncülüğünde faaliyet gösteren "Edebi Cereyanlar" alanı, sorunun araştırılmasında önemli adımlardan biridir. Azerbaycan'da edebi Cereyanlar Akademisyen İsa Habibbayli'nin rehberliğinde sahadaki genç araştırmacılar gerçekçilik, modernizm, postmodernizm ve romantizm edebi cereyanlar üzerine araştırmalar yapıyor. "Edebiyat eğilimleri: şiirsellik ve estetik" konulu 2 bölümden oluşan bilimsel toplantı (I bilimsel oturum: 16.07. 2019; II bilimsel toplantı 13.02.2020), edebi eğilimlerin temel çalışmasında atılan pratik adımlardan biri olarak övgüye değerdir.

Akademisyen İsa Habibbeyli'nin 2019 yılında yayınlanan "Azerbaycan edebiyatı: Dönemleri Kavramı ve Gelişim Merhaleleri" monografisi, akademisyenin edebiyat tarihinin dönemleri konusunda uzun yıllar süren araştırmalarının ve yoğun bilimsel çalışmalarının sonucudur. Monografide Azerbaycan edebiyatının dönemselleştirilmesinin "Azerbaycanlık kavramına" dayalı yeni bir yaklaşım gerekçelendirilerek bilim camiasına

sunuldu. Azerbaycan edebiyat tarihinin 10 devirden oluşan yeni tasnifinin dikkat çekici noktalarından biri de edebiyatın tarihsel gelişim dönemlerinin edebî akımlara göre tasnif edilmesi ve isimlendirilmesidir. Edebiyatta yeni bir sürecin başlangıcını vurgulayan ve her milletin edebiyatında özüne mahsus olarak ortaya çıkan edebî akımları, edebiyat tarihinin dönemleri olarak sunan bu yaklaşımın, bir yenilik olduğu kanaatindeyiz. Edebiyatımızda bu yeni yaklaşım, modern ve etkin dünya bilimine bütünleşme açısından da önemli bir adımdır.

Akademisyen İsa Habibbeyli'nin edebi akımlar konusundaki araştırmaları, "Nazim Hikmet et l'Azerbaïdjan (Paris 2004), "Edebi varislik ve modernleşme" (Ankara, 2012), "Azerbaycan Edebiyatı: Edebi Gelenek ve Modernite" (Tiflis 2016) makalelerine yansımıştır. Akademisyen İsa Habibbeyli, 2020 yılında Türkiye'de "Bengü yayınları" (Ankara) dergisinde yayınlanan "Türk dünyasında Çeyrek Yüzyıl Edebi Tecrübesi: Milli Ruh ve Edebiyata Yansımalar" adlı ders kitabında Azerbaycan ile ilgili bölümü yazmıştır. "İstiklal Yolunun Şerefli Yolu ve Bağımsızlık Dönemi Azerbaycan Edebiyatı" bölümünde Azerbaycan edebiyatının istiklal döneminde oluşumu, özgürlük mücadelesinin edebiyatımıza yansımaları ve Azerbaycan edebiyatının gelişme aşamaları hakkında geniş bilgiler verilmektedir. Modern Azerbaycan edebiyatı "Azerbaycanlık" kavramı temelinde şekillendi. Akademisyen Azerbaycan'ın edebiyatında gözlemlenen yeni edebi cereyanlardan, eleştirel realizmden modernizme ve neo-realizme geçişten, büyümlü gerçekçilik, postmodernizm, dekadantizm, akademizm gibi eğilimlerin ortaya çıkış ve oluşum aşamalarından ve bilimsel sonuçlardan bahsederken, Bağımsızlık dönemi edebiyat araştırmalarında edebî akım ve edebî akımlar ile ilgili araştırmalar ve değerli fikirler hakkında sadece Azerbaycan edebiyatına ilgi duyan ders kitabının okuyucuları için değil, aynı zamanda edebiyat açısından da çok değerli bir kaynak olarak sunulmuştur. Bağımsızlık dönemi Azerbaycan edebiyatının dünya edebiyata

tındaki yerini tanımlama konusunda da oldukça kıymetlidir.

Akademisyen İsa Habibbeyli'nin 2021'de İtalya'da Sandro Teti (Roma) tarafından yayınlanan "La letteratura Azerbaigiana di inizio novecento" ("20. Yüzyıl Başı Azerbaycan Edebiyatı") monografisi, 20. Yüzyıl Azerbaycan Edebiyatının başlangıcını mühim bir özellik olarak vurgulamıştır. Milli edebiyatımızın edebi merhalesi Monografide, Maarif realizmi, tenkit realizmi ve romantizmin edebi cereyanlarına mensup yazarların yaratıcılıkları üzerine yapılan araştırmalarla Azerbaycan edebiyatında bu akımların tezahürleri ve oluşum aşamaları hakkında bilimsel çıkarımlar dünya edebi-bilimsel çevresine sunulmuştur. O dönemde yaşamış ve yaratılmış biçimiyle aktarılmıştır.

Başkomutan İlham Aliyev komutasındaki şanlı ordumuzun 44 günlük Vatanseverlik Savaşı'ndaki tarihi zaferi sayesinde 2021 yılında Molla Panah Vagif'in türbesi restore edilmiş, ardından Şuşa'da "Vagif Şiir Günleri" düzenlenmiştir. 30 yıl. Akademisyen İsa Habibbeyli, "Büyük Dönüşün Edebi ve Ebedi Kutlaması" adlı makalesinde şunları yazıyor: "Vagif Şiir Günleri, Azerbaycan edebiyat ve kültürünün büyük bir raporu ve kutlamasıdır. Gelişme ve aydınlık gelecek, şiir diliyle ifade edilir. Büyük Dönüş yılının Vakıf Şiir Günleri sadece önemli bir edebi olay değil, aynı zamanda önemli bir sosyo-politik olaydı" (4, s. 22). Akademisyen İsa Habibbeyli'nin "Sanatçının Bilimsel Pasaportu" serisinden yayınlanan "Molla Panah olan Vagif" (Bakü, "Bilim ve Eğitim" 2021) monografisi de "Vagif Şiir Günleri"ne değerli bir katkıdır. Monografide Molla Panah Vagif'in hayatına ve çalışmasına dair yeni bir bilimsel görüş yansıtılıyor. Bu temel çalışmada ilk defa Molla Panah Vagif'in Azerbaycan edebiyatında erken realizmin kurucusu olduğu önermesi bilimsel delil ve gerçeklerle ispatlanmıştır.

ANAS Başkan Yardımcısı, Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü Genel Müdürü akademisyen İsa Habibbeyli'nin ilmi eserinde edebi akımlarla

ilgili araştırmalar her zaman güncelliğini korumaktadır. Şu anda, ANAS'tan Nizami Gencevi'nin adını taşıyan Edebiyat Enstitüsü'nde "Azerbaycan edebi çalışmalarında edebi eğilimler" adlı bir bibliyografik dizin hazırlanmaktadır. Azerbaycan edebi çalışmalarında bir ilk olan bu bibliyografyayı oluşturma sürecinde İsa hoca gençlerin sevgisi ve coşkusu ile çalışır, doğruluğa özel bir önem verir ve objektif bir yaklaşım sergileyerek hiçbir araştırmanın kenarda kalmamasını sağlamaya çalışır. Hiç bir çalışma ve gayret mümkün olduğunca dışarıda bırakılmamıştır. Akademisyen İsa Habibbeyli'nin genç meslektaşlarını ve takipçilerini sürekli teşvik etmesinin arka planına karşı, bu büyük bilim adamının genç bilim adamlarıyla her sohbetinde ve tavsiyesinde, geleceğine olan güveni ve endişesi, bilim adamı ve usta imajına yeni satırlar ekleniyor. Bağımsız Azerbaycan hissedilir. Akademisyen İsa Habibbeyli'nin edebi akımlar alanındaki araştırmaları ve yeni bilimsel sonuçları Azerbaycan ve dünya edebiyat çalışmaları için çok değerlidir.

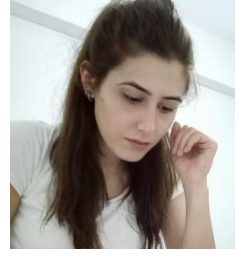
İstifade edilen Kaynaklar:

1. Həbibbəyli İsa. Ədəbiyyat nəzəriyyəsi: (Təsnif, tərif və izahlar): metodik göstəriş /Azərbaycan SSR Ali və Orta İxtisas Təhsili Nazirliyinin Ali Təhsil Üzrə Tədris-Metodika Kabineti ; tərt. ed. İ.Ə.Həbibov ; rəyçi. M. Z. Cəfərov ; elmi red. Y. İ. Axundov, M. Əliyev, Ş.Alışanov.Bakı, 1985, 58 səh.
2. Həbibbəyli İsa. Azərbaycan ədəbiyyatı: dövrləşdirmə konsepsiyası və inkişaf mərhələləri. Bakı, "Elm", 2019, 452 s.
3. Həbibbəyli İsa. La letteratura Azerbaigiana di inizio novecento. Rome, Sandro Teti Editore, 2021
4. Həbibbəyli İsa. Böyük qayıdışın ədəbi və əbədi təntənəsi// Ədəbiyyat qəzeti, 4 sentyabr 2021, səh. 22
5. Həbibbəyli İsa. Molla Pənah olan Vəqif (sənətkarın elmi pasportu seriyası). Bakı, "Elm və təhsil", 2021.

* AMEA Nizami Gencevi Edebiyat Enstitüsü Filolojide Felsefe Doktoru

BİR ÇEŞİT İNSAN

Pınar ALKIŞ

'İnsan aklını nasıl kaçıır?' bu soru son zamanlarda peyda olmuştu zihninde. Düşüncelerin insanı esir aldığı saatler vardı o anlarda kendini bu soruyu düşünürken buluyordu. Onu bu düşünceye iten belki de aklını taşımaktan yorulmuş olmasıydı. Bir de arkadaşlarından sıkça 'sen delisin' sözünü duymaya başlamıştı bu aralar. Bu doğru olabilir miydi? Deliriyor muydu yoksa?

Hayır, hayır bu olamazdı, yani insan aklını kaçırdığını önceden bilemezdi.

Perdenin arasından süzülen güneş, gözüne isabet etmeseydi uyumaya devam edecekti. Huzursuz sesler çıkararak güneşe sırtını döndüğünde duvara yansıyan gölgesiyle karşılaştı. Hafifçe yana dönüp, birkaç kez gözlerini açıp kapattı. Gölgesindeki kirpiklerin hareket ettiğini görmek hoşuna gitti.

Gece yatağın altına savurduğu terliklerini ayaklarıyla arayıp zorla buldu ve hemen tuvalete koştu. Tuvaletin kapısını kapatma gereği duymadı. İnsan yalnızken hayvani yaşam tarzı nasıl da normalleşiyor diye düşündü. İnsanın maymundan dönüştüğü fikrini savunan ve bilim insanı olduğunu iddia edenler, kendilerini yalnızken gözlemlemiş olmalı diye düşündü. "Bilim dedikleri şeye de bak!"

Saatin 11:00 olduğunu gördü ve umursamaz bir tavırla kafasını çevirdi. Küçük bir aletin içindeki sayıların hayatını plan-

lamasından oldum olası hoşlanmazdı. Saat kimin isteğine göre ilerliyordu, kim karar vermişti buna? Nasıl oluyor da bütün insanlar bunu umarsızca kabul edebiliyordu, bunu anlayamıyordu ya da anlamak istemiyordu. Beyninin bir köşesinde alışılmış cevap yankılandı. Toplumda var olmanın gereklerinden biri de saate uygun yaşamaktı. Yoksa planlar ayarlanamazdı, toplantılar yapılamazdı, hatta belki de uyuyacağımız ve uyanacağımız saati bilmezdik. "Ne saçma..!" dedi ve kahvaltısını hazırladı.

Çayını doldururken telefonu çaldı. Arkadaşı acilen buluşmaları gerektiğini söylüyordu. "Tamam, hemen geliyorum." dedi ama telefonu kapatıp keyifle kahvaltısına devam etti. Arkadaşının saatlerce kendisini bekleyip, gelmediğine ikna olduğunda, kesin önemli bir şey olmuştur yoksa mutlaka gelirdi, diye düşüneneğinden emindi. Alçakça davrandığını biliyordu. Yalnızken ikiyüzlü davranmak ne kadar kolay diye düşündü. Onunla mutlaka karşılaşacaktı ve neden gelmediği hakkında sorgulanacaktı. Aman nasıl olsa onu ikna edecek bir bahane bulurdu.

Yıllar önce kız arkadaşıyla buluşmamak

"Delisin sen..!" dedi. Neye uğradığını şaşırıyordu. Bu neyin nesiydi? Hayal gördüğünü düşündü. Aynaya tekrar baktığında aynadaki yüzün gülmeye devam ettiğini gördü.

için annesinin hastalandığını ve acilen annesinin yanına gitmesi gerektiğini söylediğini hatırladı birden. Böylesine basit bir yalana başvurmasına rağmen zavallı kız hemen inanmıştı. Sesini bir parça titreterek hafif telaşlı bir havada konuşması yetmişti kızın

inanması için. "Ne kadar da saftı zavalcılık..!" dedi ve odasına gitti.

Aynaya baktığında akşamki davete katılmadan tıraş olması gerektiğine karar verdi. Sonra da sakallarının biçimli uzadığına ikna olup tıraş olmaktan vazgeçti.

Davetleri, özellikle saygın insanların bulunduğu davetleri severdi. Diğerleri gereksizdi, olmasa da olurdu. Ama saygın insanların davetlerine mutlaka katılmalı derdi. Çünkü o davetlere katılan bütün insanlar birbirine benzerdi. Tek tip gösterişli kıyafetler, aynı tarzda zorlamayla yapılan konuşmalar ve gereksiz iltifatlarla dolu birçok şatafat... Bunları sıradan insanların basit davetlerinde görmek mümkün olmazdı. Bu eğlenceyi kaçırmak istemediği için babasının yerini doldurmak amacıyla davet edildiği bütün toplantılara katılırdı.

Aklından bu düşünceler geçerken gözleri sanki kendisinden bağımsız hareket eder gibi aynadaki yüzünü seyrediyordu. Gözaltındaki torbalar dikkatini çekti. Kendisini ya da gözaltı torbalarını daha iyi görmek için istem dışı aynaya doğru yaklaştı. Kendisiyle göz göze geldiğinde; aynadaki yüzü kahkaha atarak "Delisin sen..!" dedi. Neye uğradığını şaşırmişti. Bu neyin nesiydi? Hayal gördüğünü düşündü. Aynaya tekrar baktığında aynadaki yüzün gülmeye devam ettiğini gördü.

Küçük odada deli gibi koşuyordu. Duvarlar neden bembeyazdı şimdi, az önce maviydi oysa. Masmaviydi hem de gökyüzü gibi. Bu gömleği ne zaman giymişti ki? Kolları da çok uzundu acaba başkasının gömleği olabilir miydi? Baş döndü ve durmak zorunda kaldı. Ağırlaşan başını zorla kaldırdığında odanın her köşesinde kendisini gördü. Evet, hepsi oydu. Ama kendisinde olmayan bir kahkahaları vardı onların. Sanki kurulmuş saat gibiydiler ve hep bir ağızdan "Delisin sen..!" diyorlardı.

Hayır, hayır bu mümkün olamazdı ki! Nasıl olurdu? İnsan bile bile, her şeyin farkında olarak aklını kaçırmıyordu hiç?

EYLÜL

Yüreğime Eylül dokunur,
Halime sonbahar.
Hüzün, vurur telime.
Duruşuma melül
Doldur şerbeti,
İçelim,
Mevsim kızılık mevsimi.

...
Gazelin şahını, gazeline kattım.
Canın yanık türküsü...
Kol kırılmış yeni içinde,
Vuslata uygun cümbüş
Sanırım ondan,
Böyle güzel gülüş.

...
Eller diken deryası
Goncalar kan.
Papatyalar yolmuş saçın
Sorulur mu?
Ölüm kalım telaşı,
Savuruyor hoyratça,
Sağa sola tohumu
Eylül bu.

...
Umut;
Umut tükenmez,
Düşse ki! toprağa.
Görürüz,
Çıkar isek;
Bir sonraki bahara...

Yüksel GAZİOĞLU

YAPRAKLARDAN YANSIYAN HAYAT

Kübra KIZILTOPRAK

Bir motosikletli kurye yanaştı önce. Sonra da belediye çalışanı elinde süpürge ve kürekle girdi parka. Yan yoldan geçen otobüsün kornası böldü sessizliği. Beyaz tişörtlü, mavi kotlu tahmini üç yaşlarında kıvrık sarı saçlı bir oğlan koşuyor, kuşları kovalıyor karşıda. Elinde kocaman bir karpuzu solgun kırmızı poşette taşımaya çalışan yaşlı amca da yanında yürüyen eşine eşlik ediyor. Bayram arifesi ikisinin de ellerinde dolu dolu poşetleri, belli ki torunlara hazırlık.

Turuncu bir hortumdan şırl şırl akan su havanın yüzüne serpilmek istercesine salınıyor çimlerin arasında. Güller, rengârenk çiçekler ve ortasında kocaman bir park olan kafenin bahçesi burası. Yolun yakınından bir bağlama sesi geliyor. Kara yağız bir delikanlı çalışıyor. Önüne de kılıfı açmış sokağı müzik dinletisiyle mest ediyor. Ya da ben fazla dikkatliydim ve onu duyacak kadar bu hareketli hayata biraz mola vermişim, bilmiyorum ki.

Sarı saçlı ve gözlüklü, turist olduğunu varsaydığım hafif yaşlı hanım, eşi olduğunu tahmin ettiğim kasketli adama çiçeklerin arasında poz veriyor. Bir beyaz kelebek, pembe gül yığınınan çıkıp uzaklara doğru kanat çırpıyor. Bastonlu ihtiyarlar parkın müdavimi ve muhtarı edasıyla oturmuş sohbeti koyulaştırmanın derdinde. Etrafını kırmızı güllerin sardığı ferforje demirden taglar da ben buradayım dercesine beyazlığıyla parlıyor yeşillerin arasında.

Gerçekten aksakallı bir dede torunlarının elinden tutmuş parka giriş yapıyor. Biraz fit olması aksakallı tonton dede imajına ters düşmezdi sanıyorum. Bu kadar olayın içinde kuş cıvıltıları duymak ve yandan geçen gürültülü

trafiğin içindeki korkunç motor seslerine rağmen huzurlu bir ortamda var olmak.

Bir yaz gününün özetiydi bu. Ama kış haşinliği yaz günü dinginliği gibi olmuyor biliyorum. Hayatı arayanların yanılanlar olduğunu çoğu zaman görüyorum da. Bir gün biri geliyor dallarımın altında bir kutuyu açıyor. İçinden hayatı dağılıp toprağa karışıyor. Başını gökyüzüne kaldırıyor. Benimle göz göze geliyor. Kalbi akıyor kalbime. Düşünceleri doluyor düşünceleme. Ben de yakalayamadığım zamanı tutuyorum o an. Elinde kalan bir gözlük, bir kalem ve bir tesbihle eşyalara bakarken ona bakıyor, aslında farkında.

Garip hissediyor.

Ben de tabi.

Ölen birinin ardından el yazısına bakmak hissi çok başka geliyor.

Bana da tabi.

O gün onun parmaklarına tek tek dokunan tesbih, ömrün son nefesi için zamanını birtirmiş meğerse. Saati durmuş mesela. Hep kolda tık tak eden zaman bitmiş. Beyaz tesbihinin beyazı parlamış mesela. Kalem tükendi o gün. O kapattığı kutuyu açıyor yeniden. Geçmiş hatırlayınca yine kış geliyor baharlarına. Yine anılar sarıyor kabuklarını. Kanatmak istercesine hatırlıyor o hisleri.

Onun kalbini kalbimde hissediyorum. İşte beyaz kelebek geldi yamacıma. Bir kuş daha cıvıladı. Bir motosikletli daha vın diye uzaklaştı. Siyah küçük çitlerin ardındaki çimlerin yeşilini kırmızı, pembe ve beyaz renklerin canlılığını ve onların varlığını görüyorum. Bir cüzdanın tütün kokusu sarıyor havayı. Cüzdandan çıkan her bir

kâğıtla doluyor onun gözleri. İçini açıyor bana. O kutuyla kendini gösteriyor dallarıma. Kırgın kırılmış yanlarıma dost oluyor. Arabasını sattığının notu olan o kâğıtta kendine yazılmış bir kelimeyi arıyor. Umutla geleceğe yapılan yatırımları görüyor. İleri tarihli yenilenme makbuzuna denk geliyor. Artık var olmayan bir iş yerinin kartıyla yüzleşince gerçekler çarpıyor yüzüne.

Bir maaş kartının acısıyla sınanıyor. Kah-verengi kaplı bir cüzdan açıyor kapattığı acıların kapısını. El yazısı notlara dokunmak tüylerini ürpertip, kalbini deliyor. Kafasının içinde sürekli karıncalanıp duran seslere dur demek istiyorum. Bende düşünüyorum seninle ben de yaşıyorum seninle. Ben de.

Biraz olsun kendimle baş başa kalmak ve bu anı yaşayıp içinde kalmayı başarmak istiyorum. Ahh, ne çok özlemişim onu hatırladım yine. İçime dolan huzuru özlemişim. Ferahlayan yüreğimin hafifliğini aramışım bir süre. O da söylüyor bana anlatıyor ve düşünüyor yine. O toparlanıp kalkıyor kök saldıği yerden. Bense yavaştan başlayan esintinin yeşil yapraklarımı hareket ettirmesini bulutların ardına saklanan güneşin bir durup bir kendini göstermesine hasret kaldığımı fark ediyorum. İşte bir grup yaşlı kadın giriyor parkın kapısından. O genci alkışlıyorlar. Kılıfa para atıyor birisi. Kelebek yanlarından geçiyor. Mavi daha mavi, pembe daha pembe, kırmızı daha kırmızı oluyor. Yeşillerse hep benimle daha yeşil. Ben daha da büyümek gökyüzüne yakın olup içimdekileri bildiklerimi oraya ulaştırmak için uzanıyorum. Yazın yapraklarımla uzanıyorum. Kışın dallarımla. Kuru kalan yanımla kurumuş hislerimle yapıyorum bunu. Yeşeren umutlara bir kapı olarak uzanıyorum.

Her anı yüreğimde, acılarımın izlerini kalbimde, sakladım diyorum.

O anı yaşıyorum yeniden. O uzaklaşırken.

ŞAİR YALNIZLIĞI¹

- Şadi Oğuzhan'a

Aksine her hayat
Yalnızlıktır
Kalın çizgiyle çizilen
Ve kimsenin
Kırletmeye yeltenemediği
Sıra dışı
Yalnızlıktır
Akılda kalan
Deniz ve yıldızların bıraktığı
İzlerde saklı
Yaşamak kadar derin
Ölüm denli sessiz

Lirik şiiirdir şairin yalnızlığı
Harfler ve kelimelerden örülü
Oyuncakçı dükkânı
Kaybolmuş dünyada

**

Bazı vakitler
Hayat çeker elinizden
Alır insanı
ve geriye
Sadece ondan
Öksüz
Yalnızlık kalır

**

Gün gelir
Vakit erişir
Unutursan her şeyi

Sakın unutma
Unutma,
Sakın,
"Büyülü yalnızlığını dünyanın".

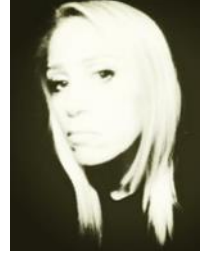
Selim TUNÇBİLEK

¹ Şairin yayına hazır "Yalnızlıklar kitabı" adlı dosyasından

BEN SENİ HİÇ UNUTMADIM, YA SEN BENİ HİÇ HATIRLADIN MI?

Ömer HAYYAM ve Neyzen TEVFİK sohbet ederse...

Işık TEKİN

- ÖMER HAYYAM:** Sen nesen, varlık nedir, nerden bileceksin?
Dünya esen yol üstüne kurulmuş senin.
İki yokluk arasında bir varlık seninki:
Hiçlik ne varsa çevrende, sen de bir hiçsin.
- NEYZEN TEVFİK:** Hiçlik benim ki... Hiçliğe talip olunca delilik hırkası pek bir yakışıyor insana
- ÖMER HAYYAM:** Gönlünü hoş tut, sonu gelmez kaygıların
Gök kubbede çatışması bitmez yıldızların
Senin toprağa karışacak bedenininse
Tuğla olacak sarayına başkalarının
- NEYZEN TEVFİK:** Hayat kısacık parlayıp sönen bir ışık
- ÖMER HAYYAM:** Bilgenin yüreğinde her dilek
Anka kuşu gibi gizli gerek
Damla nasıl inci olur denizde;
Sedefler içinde gizlenerek
- NEYZEN TEVFİK:** İstirabın sonu yok sanma, bu âlem de geçer
Fani ömür gibidir gün de geçer, dem de geçer
Gam da geçer, sevinç de, matem de geçer
Gece gündüz yok olur, gün gelir adem de geçer
- ÖMER HAYYAM:** Biz gerçekten bir kukla sahnesindeyiz;
Kuklacı felek usta, kuklalar da biz
Oyuna çıkıyoruz birer, ikişer;
Bitti mi oyun, sandıktayız hepimiz
- NEYZEN TEVFİK:** Kurtuluş meleğine Azrail deme
- ÖMER HAYYAM:** Dedim: Artık bilgiden yana eksikim yok.
Şu dünyanın sırrına ermişim az çok
Derken aklım geldi başıma, bir de baktım:
Ömrüm gelip geçmiş hiçbir şey bildiğim yok.
- NEYZEN TEVFİK:** Benim ki hiçlik... Bir dosta muhtacım.
- ÖMER HAYYAM:** Bu zamanda az dostun olsun, daha iyi.
Herkesle uzaktan hoşbeş edip geçmeli
Can gözünü açınca görüyor ki insan
En büyük düşmanıymış en çok güvendiği
- NEYZEN TEVFİK:** Neyzen yaşarken ölmüştü; öldükten sonra yaşattılar.
- ÖMER HAYYAM:** Gözüm, kör değilsen, bunca mezar gör;
Dünyayı saran yalan dolanları gör;
Krallar, padişahlar çürüyüp gitmiş;
Ela gözlerine kurt dolanları gör!

AKALEMLER YAZARLARI YEMEKTE BULUŞTULAR

Bizden haber

Akalemler dergisi yazı kadrosu, Kayseri Büyükşehir Belediyesi Emirgan Parkında bir araya gelerek, dergicilik ve edebiyatımızın meseleleri üzerine sohbet ettiler.

Sabah kahvaltısında bir araya gelen dergi yazarları, aynı zamanda Genel Yayın Yönetmeni Selim Tunçbilek'in, işi dolayısıyla başka şehire taşınması nedeniyle toplu vedalaşma anlamı da taşıdı.

Derginin 41. Sayısının özel işlerinin yoğunluğu nedeniyle baskı işinin geciktiğini belirten Selim Tunçbilek; Derginin yönetim ve iş bölümünde değişiklik yapmanın zaruri olduğuna değindi. Bu çerçevede derginin iş bölümünde değişikliklere gidildi. Şair Burhan Kale Kayseri içi derginin baskılı dağıtım işini üstlendi. Yazar, Pınar Alkış 43. sayıdan itibaren derginin baskıya hazır hale getirilmesi için dizgi ve baskıdan sorumlu olarak görev aldı. Yazıl Kurulunun görev yapması ve içerik belirlenmesi için ayda bir kez video konferans yöntemi ile toplantı yapılmasına karar verildi.

Edebiyatın, tümünden dijital alana mı yerleştiği konusu ele alındı ve neredeyse bütün dergilerin dijital yayıncılığa kaydığının vurgulandığı toplantıda, derginin en azından bir yıl daha hem baskılı ve hem de dijital olarak yayını sürdürmesi gerektiğine dair görüşler dile getirildi.

Edebiyatıta değişim ve dönüşüm konusunun ele alındığı toplantıda, konunun çarpıcı biçimde ele alındığı eser olan, Mısırlı Yazar Necip

Mahfuz'un "Midak So-kağı" eserinin üzerinde duruldu. Eserin bir toplumun top yekûn zihinsel değişiminin bir sokak ve kahvehane müdavimleri üzerinden anlatıldığı vurgulanarak, "başarı" olgusuna özel dikkat çekilen romanın dilenci kahramanı üzerinde duruldu. Bu bağlamda, eserin sonuçların değişmesini istiyorsanız, yöntemlerin de mutlak surette değiştirilmesi gerektiğine dair vurgusuna değinildi. Necip Mahfuz'un Beş bin yıllık köklü geleceğe sahip bir toplumun sosyal gerçekçilik anlayışına bağlı evrensel bir yazar haline geldiği ve bu çerçevede Nobel Edebiyat Ödülünü layık görüldüğü üzerinde duruldu.

İdeolojik Aidiyet konularına da değinilen toplantıda yazarlar, asıl olarak bu tür temellenmelerde bireyin kendinde gördüğü eksiklikleri kapatma girişimlerinin önemli etken olduğu üzerinde duruldu. Bu konunun daha iyi anlaşılabilmesi için Eric Hoffer'in "Kesin İnançlılar" adıyla dilimize çevrilen eserin mutlaka okunması gerektiği vurgusu yapıldı. Kişisel bilgi eksikliklerimizin nasıl giderilebileceği üzerinde duruldu.

Yazarlar birbirlerine, son çalışmaları hakkında bilgi aktararak görüş alışverişinde buldular.

Toplantı sonunda, akalemler yazarları hatıra fotoğrafı çektirdiler.

A•KALEMLER

İki Aylık Kültür Sanat ve Edebiyat Dergisi (Şiir Vakti Ekidir)

Sahibi : S.TUNÇBİLEK

ISSN : 2147- 2203

G. Yayın Yönetmeni: Selim TUNÇBİLEK

Yıllık Katkı : İsteğe Bağlı

Y. İşleri Müdürü: Mehmet TUNÇBİLEK

Baskı : Geçit Ofset

Tel: 0507 887 17 91

Satış : www.epazardanal.comKamu kaynaklarından abone kaydetmez.E-posta : akalemlerdersisi@gmail.com

Adres : Gesi Cumhuriyet Mah. Çarşı Sokak Tunçbilek İş merkezi No: 4 - B Melikgazi - Kayseri

